

Facír

studentský časopis

02

11/2025

Obsah

Úvodní slovo	03
Už vím, co si oblékám!	04
Kryptoměny	07
Metodicko-preventivní okénko	09
CZECHCRACY	11
Zvířata jako atrakce	19
Expedice Rumunsko	21
Kallima inachus	25
Fotopasáž	27

Graficky zpracovali Vojtěch Čížek a Anežka Chaloupková.

Úvodní slovo

Milí čtenáři Facíru,

listopad je tu – dny se krátí, čaj mizí rychleji než domácí úkoly a školní chodby se plní bundami, šálami a občas i dobrou náladou. I my jsme se zabalili do nového čísla, které vám přináší směs aktualit, fotografií, postřehů i trochu zábavy na chladné podzimní dny.

Než se ale pustíte do čtení, musím se vrátit k minulému číslu – a přiznat menší redakční zmatek. V zápalu práce jsme tehdy prohodili jména autorů u některých článků. Tímto se omlouváme všem, kterým jsme nechtěně „připsali“ cizí text (a těm, kterým jsme naopak jejich práci „vypůjčili“). Tentokrát už jsme si dali extra pozor – snad se v tom najde každý tam, kde opravdu patří. Díky, že nás čtete, opravujete a podporujete.

Ať vám Facír i v listopadu přinese trochu světla do šedivých dní!

Za redakci

Lesu zdar!

Vojtěch Čížek

Už vím, co si oblékám!

Tamara Černá
@ .tamaracerna.
2.A, lesnictví - redaktor

Přestože toto téma je tabu dlouhé roky, dnes se o něm začíná hovořit více a více. V minulém školním roce jsem se v seminární práci věnovala historii oděvnictví a téma mě zaujalo natolik, že chci tuto osvětu šířit i nadále. Ne každý totiž ví, co stojí za výrobou jeho oblíbeného módního kousku a už vůbec nepřemýšlí nad tím, jestli to má nějaký dopad na životní prostředí, či jeho zdraví.

VZNIK FAST FASION

Před koncem 18. století bylo oblečení ručně tkané a šité, jelikož bylo pro lidi drahé, a tak si každý své oblečení opatroval a vážil si ho. Společně s průmyslovou revolucí přišly textilní stroje a továrny, což znamenalo levnější kousky a rychlejší výrobu. Módní průmysl odjakživa navrhoval kolekce pro čtyři roční období. Návrháři museli vymýšlet nové kolekce

tkaninu, vyrábět je a rozesílat. V roce 1960 v Americe šlo o zábavu, optimismus a styl. Naopak v roce 1966 vzniká kampaň propagující oblečení z papíru (lidé si vybarvují oblečení pastelkami a začaly se takto vyrábět i svatební šaty). Kampaň ukázala, že veřejnost je připravena na změnu – čtyři kolekce ročně jsou málo, lidé prahnou po více modelech.

CO JE TO FAST FASION

Fast fashion je fenomén, který produkuje stále nové trendy za velmi nízké ceny. Tento pojem byl poprvé použit v deníku New York Times, který v roce 1989 popisoval, jak se oblečení ze Zary dostane do obchodu za pouhé dva týdny. Nejčastěji se vyrábí v asijských zemích s levnou pracovní silou, jako jsou Bangladéš, Vietnam nebo Čína. Zaměstnanci řetězců (často i

děti) pracují bez přestávek – i přes 12 hodin denně, 6 dní v týdnu – v nelidských podmínkách, s extrémně dlouhou pracovní dobou. Dochází k porušování lidských práv: lidé nemají nárok na nemocenskou, nemají ochranné pomůcky a často ani nevědí, s jakými nebezpečnými látkami pracují. Plat těchto lidí činí 3 americké dolary na den.

JAK FAST FASION FUNGUJE?

Nakupování těchto produktů je podmíněno především marketingem – například u influencerů, kteří propagují fast fashion kousky. Čím více videí o oblečení vidíme na internetu, tím větší je naše touha po jeho nakupování. Mladí lidé jsou pod tlakem: nechtějí dvakrát nosit stejné oblečení, nechtějí vyjít z módy, chtějí neustále kráčet s

dobou. Nakupování se tak často stává chorobným a kupce při výběru oblečení často nepřemýšlí nad tím, zda se mu tento kousek k něčemu hodí a nebo jestli ho bude dlouhodobě a pravidelně užívat.

O TEXTILNÍM ODPADU

Lidé vyprodukují za rok 93 milionů tun oděvního odpadu, přičemž 87 % z něj končí na skládkách. Každou sekundu je na skládku vysypáno jedno nákladní auto plné oblečení. Některé skládky jsou tak rozsáhlé, že jsou viditelné i z vesmíru – například chilská poušť Atacama, která je přibližně 3–4krát větší než Krkonošský národní park.

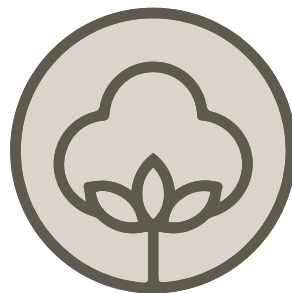
MATERIÁLY PRO VÝROBU ODĚVŮ

Asi nejhorším materiálem fast fashion produkce je polyester, který se rozkládá až 200 let. Bavlna se sice může zdát dobrou alternativou, ve skutečnosti tomu tak není. Pěstování bavlnovníku je náročné na vodu a pesticidy. Opravdovou alternativou může být bio bavlna, len nebo kašmír.

Plavky nebo funkční oblečení si nedokážeme představit bez využití plastů. Nicméně recyklace polymerů má stále velmi nerozvinutý potenciál a taková recyklace je občas méně výhodná a drahá než výroba úplně nového kousku. Látky mají několik složek, je těžké je od sebe rozdělit.

VLIV ODĚVŮ NA LIDSKÉ TĚLO

Oblečení ovlivňuje zdraví i hormonální rovnováhu. Kůže je největší smyslový orgán – reaguje na dotek, absorbuje látky a reaguje na vše, s čím přijde do kontaktu. Bavlna, kašmír a vlna mají molekulární uspořádání, které je tělu blízké. Díky tomu v nich tělo lépe reguluje teplotu a „dýchá“. Polyester vytváří tzv. mikroklima, které může negativně ovlivňovat plodnost.

CO JE TEDY IDEÁLNÍM ŘEŠENÍM A ALTERNATIVOU PRO LIDI?

Nakupování v second handech a z druhé ruky je nejjednodušším způsobem, jak ulehčit naší planetě od textilního odpadu. Dnes existuje také mnoho aplikací na prodej a koupi oblečení z druhé ruky. Je však ale důležité prověřit si prodejce a vědět, kam své peníze posíláme. Nejbezpečnější aplikací je například Vinted. Trochu dražší a stále dobré řešení je nakupovat udržitelné kousky nebo si nechat

ušít něco na míru. Pro ty zručnější z nás není problém oblečení si sám/sama vytvořit, opravovat, přešít a ošetřovat až je jeho úplného rozpadnutí. Chceš – li jít s dobou můžeš si udělat radost a pořídit si i pár nadčasových kousků, které budou nositelné i za 10 let. Jedná se o obyčejné košile, trička bez potisku, Jeanové kousky nebo módní doplňky z kůže.

Kryptoměny

Martin Klůc

@martin_kluc

3.A, lesnictví - redaktor

V říjnu 2008, uprostřed světové finanční krize, se na internetu objevil článek s názvem Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System. Jeho autor, vystupující pod pseudonymem Satoshi Nakamoto, v něm popsal způsob, jak vytvořit měnu, která nebude závislá na bankách ani vládách. Dodnes není jasné, kdo to vlastně Satoshi Nakamoto je, ale je možné, že nejde o jednoho člověka, ale o skupinu programátorů. V lednu 2009 spustil Nakamoto první bitcoinovou síť a vytěžil první blok v historii blockchainu. Krátce poté však zmizel z veřejného života a projekt přenechal komunitě dobrovolníků.

Podstatou Bitcoinu je technologie zvaná blockchain. Můžeme si ji představit jako veřejnou účetní knihu, do které se neustále zapisují všechny transakce. Tyto zápisy jsou šifrované a rozeslané mezi tisíce počítačů po celém světě, takže je prakticky nemožné je zpětně upravit nebo smazat. Místo banky, která běžně potvrzuje platby, zde záznamy ověřují tzv. těžaři. Těžaři jsou lidé, jejichž výkonné počítače soutěží v řešení složitých matematických úloh. Kdo úlohu vyřeší jako první, připojí k

blockchainu nový blok a získá za to odměnu v podobě nově vzniklých bitcoinů. Tomuto procesu se říká těžba a právě díky němu je síť Bitcoinu zabezpečená a funguje bez centrální autority.

Hodnota Bitcoinu je dána především jeho omezeným množstvím. Celkem jich může vzniknout pouze 21 milionů a každé čtyři roky se navíc také „půlí“ odměna pro těžaře, takže nových mincí přibývá stále méně. Tato kombinace omezené nabídky a rostoucí poptávky vede k postupnému růstu ceny. I proto se Bitcoinu často přezdívá „digitální zlato“, protože není závislý na státu, je vzácný a dá se přenášet světem během několika minut.

Úspěch Bitcoinu inspiroval vznik tisíců dalších kryptoměn. Některé, jako například Litecoin, nabídl rychlejší a levnější transakce. Jiné přinesly úplně nové možnosti, především Ethereum, které vzniklo v roce 2015. To už není jen měna, ale platforma umožňující vytvářet takzvané chytré smlouvy, neboli programy, které se samy spustí, když jsou splněny určité podmínky. Díky tomu vznikl celý svět decentralizovaných aplikací, půjček, sázek, či digitálních sběratelských předmětů známých jako NFT.

Kryptosvět se ale brzy zaplnil i projekty, které působí spíše jako recese než seriózní inovace. Dogecoin, původně vytvořený jen jako vtip, se stal slavný hlavně díky tweetům Elona Muska. Hodnota podobných „memecoinů“ ale často roste jen díky nadšení komunity nebo reklamě známých osobností.

Zájem o kryptoměny přinesl také nové problémy a rizika. Časté jsou podvody, kdy tvůrci uměle nafouknou cenu své měny a poté s penězi investorů zmizí, tzv. rug pull. Bitcoinová síť navíc spotřebovává obrovské množství energie, přibližně tolik, kolik ročně spotřebuje celé Finsko. Právě kvůli těmto dopadům i častým finančním ztrátám začaly vlády kryptoměny postupně regulovat. Evropská unie například v roce 2023 schválila nové nařízení, které ukládá

firmám povinnost jasně popsat technologii i rizika spojená s jejich měnami.

Technologie blockchainu otevřela světu cestu k novému typu financí, kde se obejdeme bez bank a zprostředkovatelů. Spolu s tím ale přinesla i nejistotu, podvody a vysoké riziko ztrát. Kryptoměny tak zůstávají rozporuplným tématem, pro jedny představují svobodu a budoucnost finančního světa, pro druhé nebezpečí. Pokud by tedy někdo chtěl do kryptoměn investovat, je důležité, aby si byl vědom všech možných podvodů a rizik.

Metodicko-preventivní okénko

Jiřina Jiroušová
jirousova@clatrutnov.cz
Vychovatelka

Milí čtenáři Facíra,
po delším přemýšlení jsem dospěla k závěru, že by možná nebylo od věci vytvořit jakési metodicko-preventivní okénko, protože témata, kterým se prevence věnuje, se dříve či později dotýkají každého z nás – ať už přímo, nebo nepřímo.

Pro ty z vás, kteří mě neznají, se krátce představím.

Jmenuji se Jiřina Jiroušová a v ČLA působím třetím rokem jako vychovatelka na dívčím Domově mládeže v Trutnově (moji kancelář najdete v 1. patře). Zároveň zastávám funkci školního metodika prevence.

Témata, kterými se metodik prevence zabývá, spadají především do oblasti primární prevence, tedy předcházení rizikovému chování.

Patří sem například:

- záškoláctví
- šikana a kyberšikana
- užívání návykových látek
 - alkohol
 - kouření
 - drogy
 - vaping
- agresivita
- sebepoškozování
- kriminalita
- gamblerství
- poruchy příjmu potravy
- rizikové sexuální chování
- projevy extremismu
- xenofobie
- intolerance

Zároveň budu moc ráda za vaši zpětnou vazbu – pokud budete chtít, mohu ji v článku (s vaším souhlasem) anonymně promítnout. Neváhejte se ptát na cokoli, co vás z výše uvedených oblastí zajímá. Pokud budu znát odpověď, ráda ji s vámi posílím; pokud ne, pokusím se ji zjistit 😊

Budu ráda, pokud mi dáte tipy na témata, o kterých byste si chtěli přečíst nebo která byste uvítali jako námět pro přednášku – cílem je, aby pro vás byly články i společná setkání co nejzajímavější a nejúčinnější.

V letošním školním roce jsme navázali spolupráci s pracovníky RIAPSu a domluvili jsme preventivní lekce pro první ročníky (na témata alkohol, vztahy ve třídě a kyberšikana). I zde budu ráda za vaše ohlasy a zkušenosti.

Hele, koukni na to meme, co jsem udělal! 🤔

Hmm... není to trochu moc? Nevypadá tam zrovna nejlíp...

Ale ne, to je přece sranda!

Sranda pro tebe. Pro ni asi moc ne.

Kéž by tohle byla jen sranda i pro mě...

V jednom z příštích článků bych se ráda věnovala stále aktuálnímu tématu alkoholu. Ačkoliv statistiky potvrzují, že jeho konzumace u mladých lidí mírně klesá, stále si drží prvenství mezi návykovými látkami.

Podle odborníků může být důvodem částečný přesun zájmu k jiným látkám, například HHC či kratomu – i těmto tématům se v budoucnu mohu věnovat.

Vaše podněty mi můžete říci osobně nebo zaslat na e-mail: jirousova@clatrutnov.cz

Za velkým množstvím závislostního a rizikového chování často stojí vztahové problémy – ať už rodinné, vrstevnické či pracovní. Proto je důležité o vztahy pečovat, ty zdravé rozvíjet a ty dlouhodobě patologické se naučit opouštět. To, co nám může být oporou v těžkých chvílích, jsou právě lidé kolem nás.

CZECHCRACY

Ludmila Šandová

@sandova_lida

4.O, Ekologie - redaktorka

Stává se vám, že koukáte na vývoj české politické situace a nevíte, jestli se smát nebo brečet? Že kdyby na tom nezáležela budoucnost ČR jde vlastně o zábavnou realityshow? Že jde vlastně jen o strategickou hru, kde vyhrává ten, kdo se dostane a udrží u moci? Well... it is what it is... Realita je kritériem pravdy, a tak se společně pojďme podívat na pravidla hry, která ovlivňuje každodenně naše životy.

NÁZEV A TÉMA HRY: CZECHCRACY

Ocitáme se v malé zemi uprostřed Evropy se zastupitelskou demokracií. Malý, přesto silný národ – jak je vidno v historii, tak v současné době – směřuje nyní, ale své síly správným směrem? Vžijte se do role českého politika, pochopte jeho motivace, a hlavně jeho možnosti ve strategické hře Czechcracy v ringu poslanecké sněmovny.

DOPORUČENÝ POČET HRÁČŮ

>1 (nechceme diktaturu). Zde počítáme se šesti hráči.

VĚK

min. 21 let

DOBA HRANÍ

běžně 4 roky (lze více i méně – za specifických podmínek)

PRŮBĚH KOLA (HERNÍ FÁZE)

1. Kampaň
 2. Volby
 3. Vyjednávání o vládě
 4. Vládnutí
 5. Konec vládního období
- } jedno kolo

Hra má nekonečný počet kol (za předpokladu udržení zastupitelské demokracie). Nicméně aby byl dobře viditelný princip hry, kontext dění je nutné vidět alespoň dvě kola (lépe víc).

1 KAMPAŇ

Každý hráč (politická strana) hraje karty slibů.

- Za každou kartu slibu dostane určitý počet hlasů voličů a zátěž dle hodnoty slibu.
- Lze hrát i „černou kampaň“ s rizikem skandálu.

2 VOLBY

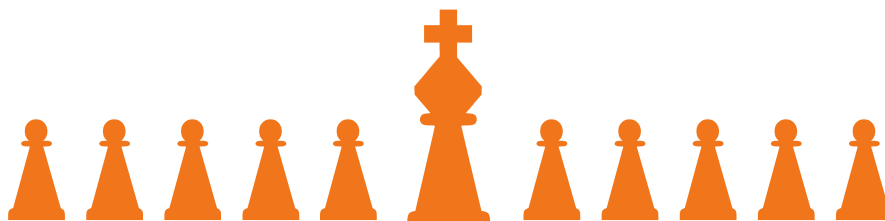
Dle přepočtu počtu hlasů voličů získává strana počet mandátů „křesel“, čím více mandátů, tím vyšší vliv má strana v další fázi.

- Ve hře hodem kostky simulujeme částečnou nepředvídatelnost výsledků voleb.

3 VYJEDNÁVÁNÍ O VLÁDĚ

Diskusní/ vyjednávací část hry, cílem je být členem nadpoloviční většiny (101 mandátů) a díky tomu mít vliv na chod ČR (prosazování svých bodů volebního programu = plnění předvolebních slibů).

Strana s největším počtem mandátů (většinou) získává roli premiéra.

4 VLÁDNUTÍ

Nyní jsou hráči rozděleni podle toho, zda jste součástí nadpoloviční většiny či ne.

VLÁDA

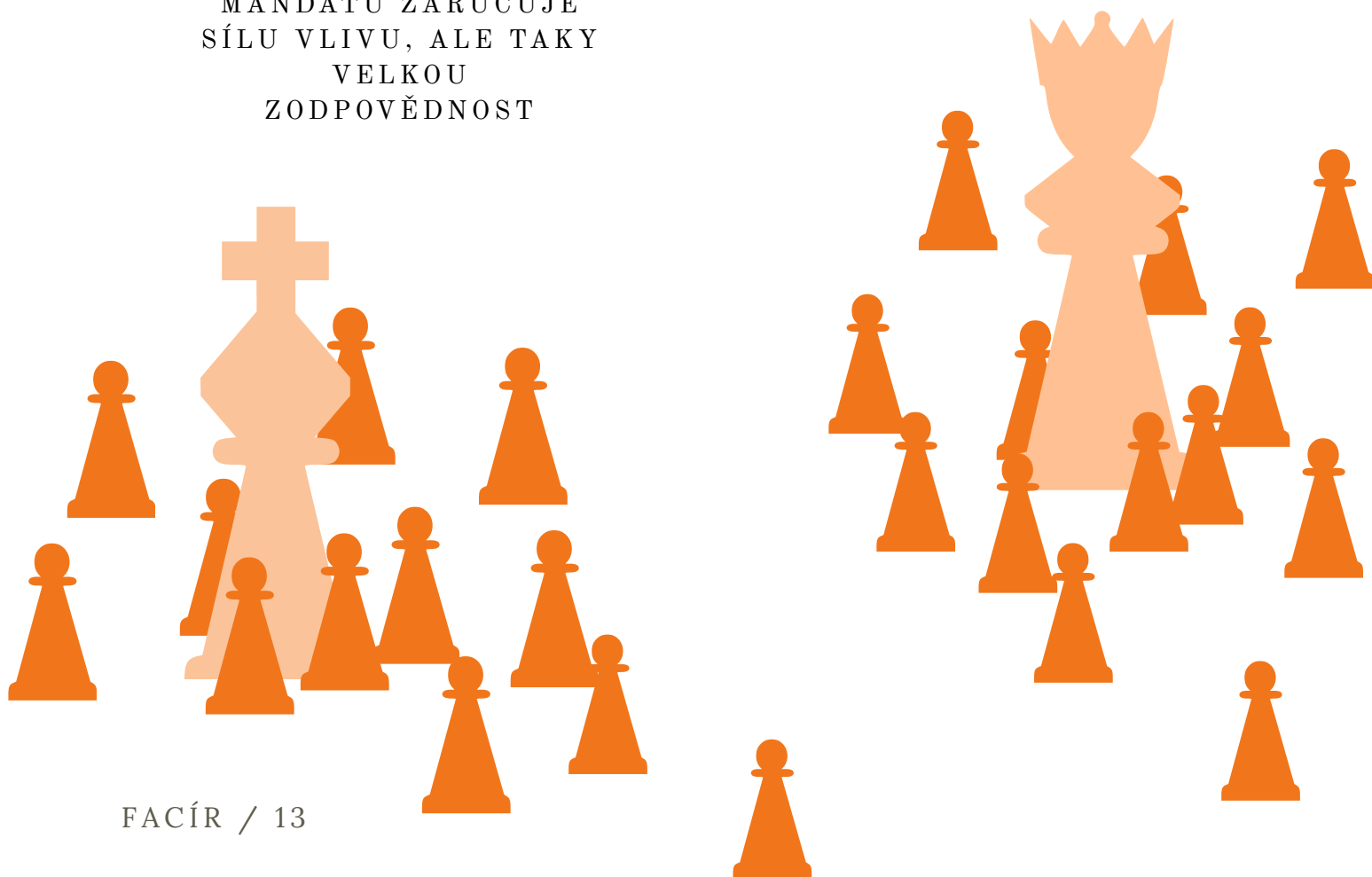
Vzniká dle návrhu premiéra, který je jmenován prezidentem většinou z vítězné strany (strana s nejvíce mandáty) → pokud nemá strana sama nadpoloviční většinu, domluví se s dalšími stranami

OPOZICE

Ten, kdo nezískal nejvíce mandátů a ani se s vítězem voleb nedohodl na koalici

NEMÁŠ VĚTŠINU, ALE
HRA NEKONČÍ
JSI DŮLEŽITÝM
KONTROLNÍM PRVKEM
VLÁDY

MINIMÁLNĚ 101
MANDÁTŮ ZARUČUJE
SÍLU VLIVU, ALE TAKY
VELKOU
ZODPOVĚDNOST

Toto jsou tvé možnosti karet s efekty:
POZOR – Vláda má karty, které je povinna zahrát! (značeno ●)

VLÁDA VLÁDNE

**CÍL: UDRŽET SI
POPULARITU MEZI
VOLIČI**

MOŽNOSTI JAK:

- navrhovat zákony
- lehčí pozice na prosazení zákonů (díky nadpoloviční většině)
- vyjednávat v koalici
- hlasovat
- řešit krize
- komunikovat s veřejností
- schvalovat rozpočet

OPOZICE OPOZITUJE

**CÍL: ZÍSKAT
POPULARITU VOLIČŮ**

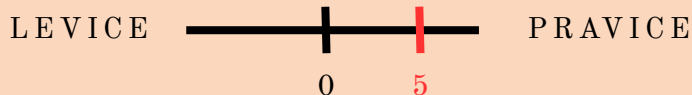
MOŽNOSTI JAK:

- navrhovat zákony
- kritizovat a podávat pozměňovací návrhy (narušit jednotnost hlasování protihráče)
- hlasovat
- vyvolávat hlasování o nedůvěře vlády
- komunikace s veřejností
- interpelovat vládu
- svolávat mimořádné schůze, vyšetřovací komise

SPECIFICKÉ SCHOPNOSTI ROLÍ HRÁČŮ: (šest hráčů v PS)

NE

“Holdingu zdar!”

- SILNÉ VEDENÍ, EFEKTIVITA, POPULISMUS

- ⊕ MARKETINGOVÁ HRA
Může kdykoliv zahrát mediální kolo → +3 body popularity - 1 bod důvěry.

- ⊖ ONE-MAN SHOW
Pokud lídr ztratí důvěru celé impérium ztrácí 5 bodů.

POPULARITA

- rétorické a marketingové schopnosti 9/10

KOALIČNÍ POTENCIÁL

- problém získat partnery ⇒ demokratické strany strany se distancují 6/10

VYJEDNÁVACÍ SÍLA

- mediální dominance 8/10
- silný lídr

RIZIKO SKANDÁLU

- časté kauzy 8/10
- střet zájmů

DOHROMADY

“Jednotní v názoru, každý v jiném”

- TRADICE, EKONOMICKÁ ODPOVĚDNOST, EVROPA

- ⊕ SÍLA KOMPROMISU
+2 body za každého udržené spojence.

- ⊖ KOALIČNÍ ÚNAVA
-1 bod energie za každé interní jednání.

POPULARITA

- konzervatismus 7/10
- neoblíbený lídr

KOALIČNÍ POTENCIÁL

- zkušenosti 9/10
- schopnost přizpůsobit se na kompromisy

VYJEDNÁVACÍ SÍLA

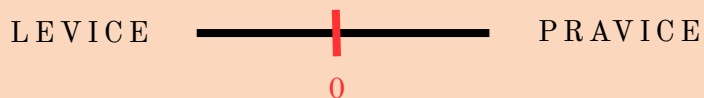
- jasné stanovisko 8/10
- zkušenosti
- nejednotnost názorů v koalici

RIZIKO SKANDÁLU

- stabilita 3/10
- ne časté aféry

TEE - PEE

“Z kraje dobrý”

- REGIONÁLNÍ LIBERALISMUS, DECENTRALIZACE, KOMUNÁLNÍ PRAXE

⊕ REGIONÁLNÍ SÍŤ
+1 bod vlivu za každé město/kraj, který ovládá

⊖ ZAMOTANÁ KŘÍŽOVATKA
Při každé expanzi na celostátní úroveň házíš kostkou, při hoďu < 3 ztrácíš bod koordinace kvůli nepřehlednému řízení

POPULARITA

- stabilní bez skokového nárůstu 6/10

KOALIČNÍ POTENCIÁL

- flexibilita
- snaha o demokratickou koalici 8/10

VYJEDNÁVACÍ SÍLA

- praktické působení na regionální úrovni 5/10

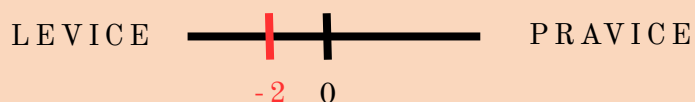
RIZIKO SKANDÁLU

- nesení důsledků z minulosti

5/10

PLAVCI

“Deadline není dead line”

- DIGITALIZACE, TRANSPARENTNOST, OBČANSKÁ PRÁVA

⊕ DIGITÁLNÍ VIZIONÁŘ
Mohou jednou za kolo odhalit korupční aféru = +2 body důvěry, bonus transparentnost.

⊖ ERROR
Každé třetí kolo házou kostkou, když > 3 “server padá” a ztrácí 1 bod

POPULARITA

- transparentnost při řešení problémů 6/10

KOALIČNÍ POTENCIÁL

- pověst rozumného partnera 7/10

VYJEDNÁVACÍ SÍLA

- ideově konzervativní 6/10

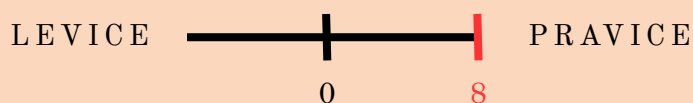
RIZIKO SKANDÁLU

- rizika vznikají na základě nedorozumění

4/10

SLIBY, PROTESTY, DRAMA

“Silné projevy denně!”

- NÁRODNĚ KONZERVATIVNÍ, POPULISTICKÁ, ODPOR K MIGRACI A EU

- ⊕ BOUŘE V ULICÍCH
Vyvolá snadno demonstraci ⇒ vláda ztrácí 2 body.

- ⊖ KOALIČNÍ KARANTÉNA
Nemůže uzavřít koalice bez hodu 6 na kostce.

POPULARITA

- sympatičtí pro zastánce radikálních názorů 5/10

KOALIČNÍ POTENCIÁL

- ideologicky izolován 3/10

VYJEDNÁVACÍ SÍLA

- silná rétorika, ale malý praktický vliv 6/10

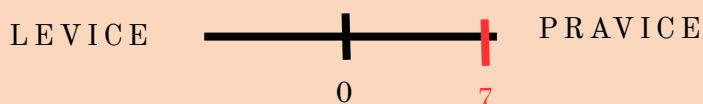
RIZIKO SKANDÁLU

- kontroverzní výroky
- dezinformace
- agresivní kampaň

7/10

AUŤÁCI

“Chceme tuning demokracie”

- INDIVIDUALNÍ SVOBODY, PROTI EKOLOGICKÝM REGULACÍM

- ⊕ PALIVO LIDU
Při zavedení omezení jinou stranu, získává body z frustrace voličů.

- ⊖ ÚZKÝ PRUH
Mimo dopravní témata nepočítá významné bonusy podpory.

POPULARITA

- nováčci
- mladí muži 5/10

KOALIČNÍ POTENCIÁL

- Narušen odporem veřejnosti 4/10

VYJEDNÁVACÍ SÍLA

- hodně energie, málo zkušeností
- silná rétorika 5/10

RIZIKO SKANDÁLU

- Pohyb členů strany na hraně zákona 7/10

5 KONEC HRY

Hra má nekonečný počet kol (pokud si udržíme demokracii) = všechny výsledky tedy můžeme vnímat jen jako průběžné a spíše sledujeme trend, kam hra směřuje.

CÍL/VÍTĚZSTVÍ

Cílem hry je udržet se nejdéle u moci.

Počkat, a ne spíš prosperita ČR?

Teď už znáte pravidla hry. A přestože vaše nynější role – občan – v pravidlech uvedena není, vezte, že má velkou sílu. Vaším esem v rukávu je občanská angažovanost .

Máš hned několik možností:

- Podepisování petic
- Šíření povědomí, sdílení informací
- Účast na demonstracích
- Výběr produktů / služeb na základě politického přesvědčení společnosti, kde nakupuji
- Kontaktování politiků a médií
- Podpora politické strany
- Členství v politické straně
- **Mít přehled v dění**
- **Vzdělávat se**
- **Hlasovat ve volbách**

Mysli na to, že na základě tvých rozhodnutí a (ne)činnosti získávají politické strany sílu vlivu.

**NOW, YOU KNOW - IT'S TIME
FOR YOUR STRATEGY**

Zvířata jako atrakce

Denisa Horká

@_denulilinka_

3.A, Lesnictví - redaktorka

Zvíře ve stresu, všude bliká světlo a lidi nahlas jásají. Takhle to probíhá v cirkusech. Teď nechci odsuzovat všechny cirkusy, sama jsem jich několik navštívila a v každém je to úplně jiné. Existují cirkusy, ve kterých zvířata trpí hladu, mají šrámy po těle ale i na duši a existují cirkusy, kde se zvířatům daří. Krmí je několikrát denně kvalitním jídlem, mají dostatek vody a neví, co jsou fyzické tresty. Jedno ale určitě jisté je, zvířata jsou ve stresu.

Stres vzniká tak, že máme z něčeho strach. Zvířata nemusí mít nutně strach z vystupování, některá jsou vychovávána a vedena k předvádění se před publikem od narození. Ale i několikrát do týdne navštěvují nová místa. Při převozu mají většinou strach, některá zvířata jsou dokonce uspávána, z důvodu jejich paniky. Také může vzniknout několik zranění. Další věcí je, že zvířata nemají dostatečný prostor. Šelmy jsou mimo vystupování a zkoušení zavřené v maringotkách. Koně nebo velbloudi nanejvýš v malých výbězích. V některých cirkusech je dokonce i občas zanedbávaná kontrola zvířat.

Na cirkusy si může utvořit každý svůj vlastní názor. Za zmínku by ale určitě stál cirkus Prince.

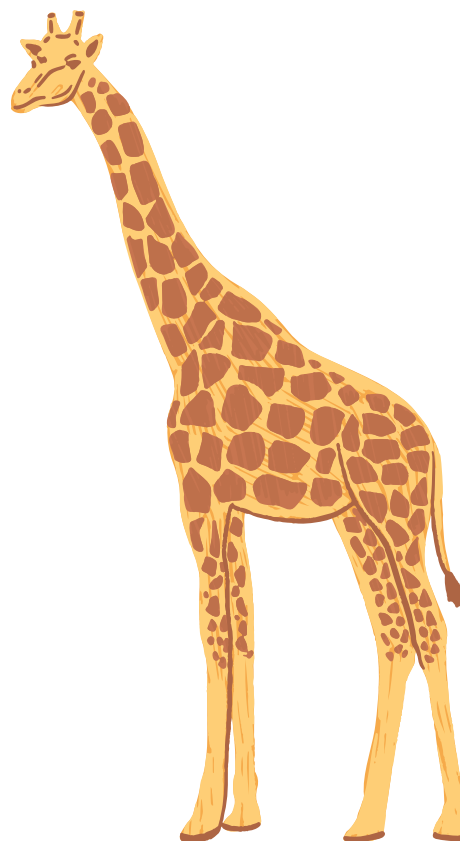
Cirkus Prince vlastní dva lachtany, převáží a uchovává je ve, dle mého stísněných, vodních nádržích. Jednoho dne, kdy bylo více jak 30 stupňů Celsia, cirkus převážel dva lachtaní samce bez vody. Po příjezdu na místo byl jeden v kritickém ohrožení života, museli dorazit hasiči, aby pomohli naplnit jejich ubikaci zhruba 5000 litry vodou, druhý samec to však do příjezdu nepřežil. Cirkus prý neměl povoleno při přepravě používat vodu.

Ano, lachtany není dobré převážet ve vodě, jelikož se houpe a to by zvířatům nemuselo dělat dobře. Ovšem při převozu je nutné lachtany pravidelně ochlazovat, navíc cirkus mohl zastavit i dříve. Tím chci říct, že taková zvířata v cirkuse nemají už vůbec co dělat. Každopádně cirkus Prince vystupuje s lachtany dodnes.

Úplně nevinné nejsou ani některé zoologické zahrady po celém světě. Manipulování se zvířaty se vymkne kontrole, na řadu tedy přicházejí fyzické tresty, upírání potravy nebo rovnou podvýživa zvířete a další nelidská zacházení s konečnou nejhorší možností..smrtí. Zoologické zahrady mohou mít i problém s místem a tak začnou dávat druhově odlišná zvířata k sobě do výběhu, jako se to stalo v olomoucké zoo, kde přidělili arktického vlka k medvědům a ti následně vlka napadly. Pracovníci čínské zoo zase přilepili želvě na krunýř kyblík s čínskou vlajkou, do něhož měli návštěvníci házet finanční dary.

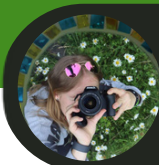
Turisté tak byli nuceni házet své mince po želvě a doufat, že se trefí do košíku, a ne do její hlavy či nohou. Je málo případů týrání zvířat v zoologických zahradách, ale nejsou nulové. Proto když chceme zachovat DNA zvířat, chovejme se k nim i s úctou.

Zkrátka to co vidíme nemusí být vždy pravda a je na každém z nás, jak se rozhodneme zareagovat.

Expedice Rumunsko

Magdaléna Šírová

@m.sirovaa

3.B, Lesnictví - redaktorka

Pojďte se mnou na sportovní kurz třídy 3.A
a 3.B do Rumunska!

1.Den - neděle 14.9.2025

V neděli odpoledne jedeme směr česká vesnice Ravensca, jeli jsme přes Slovensko, Maďarsko a potom už Rumunsko.

2.Den - pondělí 15.9.2025

Přijíždíme v ranních hodinách, vítá nás mlha a rumunské kopečky. V dopoledních hodinách přijíždíme do vesnice a krásně nám svítí sluníčko. Stavíme stany a vaříme si náš první oběd. Po obědě jdeme na prohlídku vesnice vedenou panem profesorem Jiříštou. Druhý den zakončujeme zpíváním u ohně.

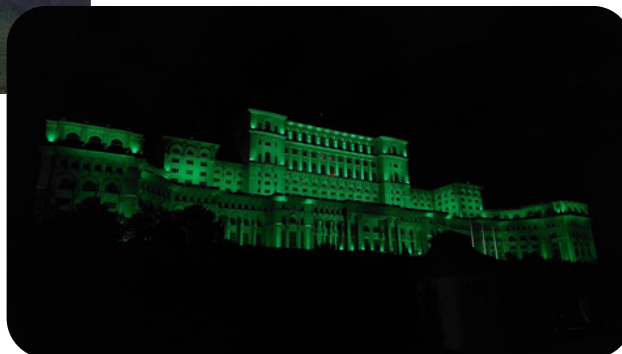
3. Den - úterý 16.9.2025

Probouzíme se do slunečného dne a po vydatné snídani vyrážíme na celodenní výlet do další české vesnice Gârnic. Cesta není lehká, ale my se nevzdáváme a jdeme dál. Počasí nám přeje, je jasno a teplota nám vystoupila až na 30°C. Okolo 18h se unavení a plní dojmy vracíme zpět. Vaříme si večeri a vstřebáváme zážitky a kilometry.

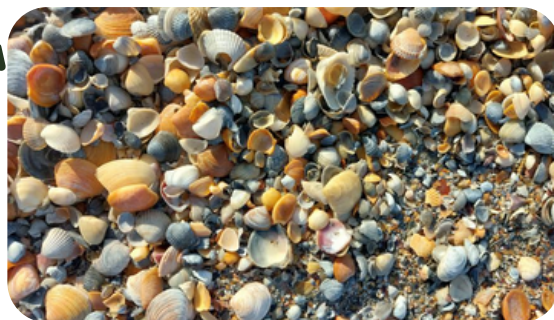
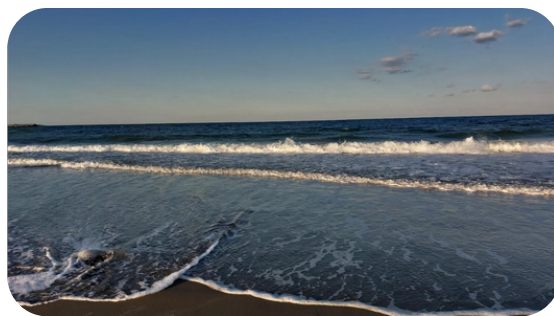
4. Den - středa 17.9.2025

Noc byla krutá, foukalo a byla bouřka. My se probouzíme do mlhy a zimy, teplota klesla na 13°C. Z důvodu špatného počasí se plány přehodnocují a my místo na Fagaraš vyrážíme na celodenní a večerní cestu směr moře-Mangalie se zastávkou u Paláce Parlamentu v Bukurešti.

5. Den - čtvrtek 18.9.2025

Dospíváme v autobuse kousek před Mangalie. Přijíždíme do kempu, začínáme stavět stany a vařit si oběd. Po obědě vyrazíme k moři. Je tu krásně, skoro žádní lidé, vlny, koupeme se a těch mušlí, no je to boží. Den zakončujeme opékáním na ohni a zpíváním u ohně.

6. Den - pátek 19.9.2025

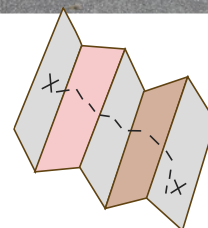
Probouzíme se do krásného slunečného dne. Dnes je dopolední program na nás, jediná podmínka je, že musíme stihnout ve skupinách vytvořit stavbu z písku do 12h.

Všichni staví o 106 aby soutěž vyhráli. I přes velké vlny odpoledne míříme blbnout do vody.

7. Den - sobota 20.9.2025

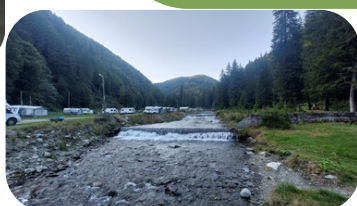
Naše cesta pokračuje dál, čeká nás poslední koupání a pak hurá dál za dalším dobrodružstvím. Po cestě do dolů zastavujeme v plážovém letovisku Mamaia. Po příjezdu do města Slanic, kde se doly nacházejí, nocujeme pod širým nebem na parkovišti.

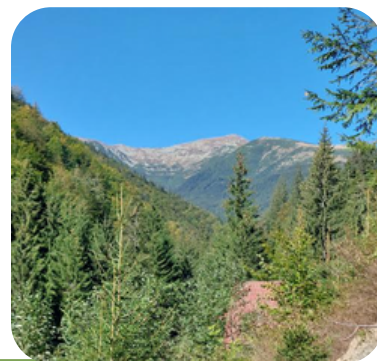
8. Den - neděle 21.9.2025

Ráno vyrážíme směr dolů. Autobus nás převáží do podzemí a před námi se objevuje velká hala vytesaná do soli. Přijdu si jako v jiném světě, je to krása. Po prohlídce dolů a obědě jedeme směr jihovýchodní Fagaraš. Přijíždíme do kempu v údolí, před námi se začínají objevovat krásy pohoří Fagaraš, stavíme stany a užíváme si zbytek dne.

9. Den - pondělí 22.9.2025

A máte tu poslední výletní den. Dnes nás čeká výlet na horu Păpușa (2391 m. n. m.). Rozdělujeme se na 3 skupiny a každý jde jen tam na co má ještě síly. A když už si někteří nevyšli na Păpušu, tak se aspoň vykoupli v místní řece. Máme tu odpoledne a my se začínáme se zítřejší zastávkou v Budapešti pomalu vracet zpět do Trutnova.

10. Den - úterý 23.9.2025

9 dní na za námi a Budapešť před námi. Náš poslední den byl vlastně na nás, někteří vyrazili do Széchenyiho termální lázně, jiní na památky Budapešti nebo třeba do kavárny. Hodina odjezdu se nám naplnila a my jedeme směr Trutnov.

Děkujeme všem pedagogům, kteří byly tohoto zájezdu součástí za krásné zážitky a vzpomínky.

Kallima inachus

Veronika Česáková

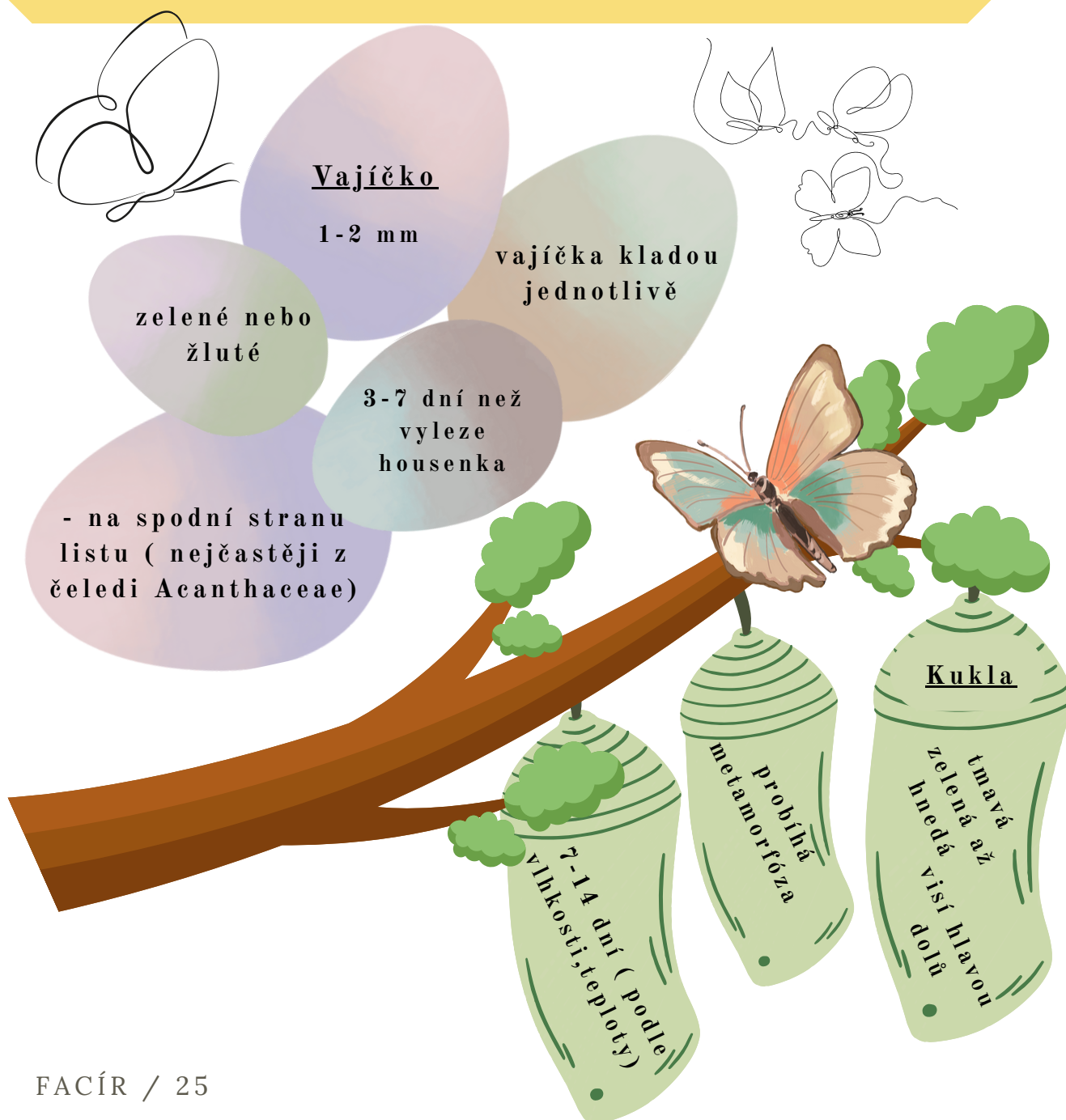
@veru_ka05

3.A, Lesnictví - redaktorka

Pochází z tropických a subtropických lesů jihovýchodní Asie.

Má čtyři stádia růstu - Vajíčko, Housenka, Kukla, Dospělec

Housenka

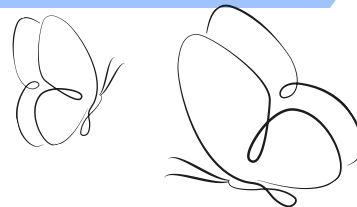

Dospělec

- rozpětí křídel až 10 cm
- se zavřenými křídly vypadá jako suchý list
- aktivní hlavně přes den

- živí se nektarem, šťávou z přezrálého ovoce, stromovou mizu
- po rozmnožování naklade samička vajíčka na spod listu hostitelské rostliny
- žijí 2-4 týdny

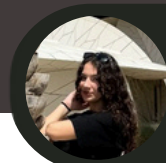
Zajímavosti:

když se bojí tak roztáhne křídla ,protože jeho barvy jsou velmi sité a výstražné
 housenka se brání trny na zádech
 nejvíce aktivní po monzunovém období

Můj domácí chov:

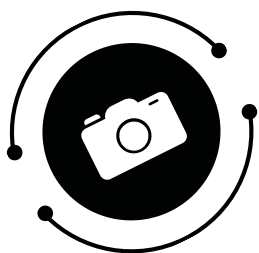
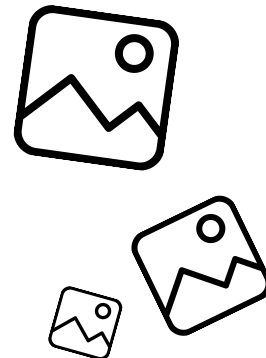
Fotopasáž

Tereza Šálková
@tereza_salkova_
4.A, Lesnictví

Trojí slunce je optický jev zvaný parhelia neboli vedlejší slunce. Vznikají, když sluneční světlo prochází ledovými krystaly v cirrostratusových oblacích a láme se nebo odráží.

To způsobí, že vedle Slunce vzniknou dvě jasné skvrny, které vypadají jako další „slunce“. Tento jev je nejčastější v zimě při nízkém Slunci nad obzorem a je považován za vzácný a krásný halový efekt.

Schwarzenberský plavební kanál je významná technická památka nacházející se na Šumavě. Byl vybudován na přelomu 18. a 19. století z iniciativy knížete Schwarzenberga a sloužil k plavení dřeva z nepřístupných částí Šumavy do rakouského města Gmünd a dále do Dunaje. Kanál měří přibližně 44 kilometrů a je považován za unikátní dílo tehdejšího inženýrství.

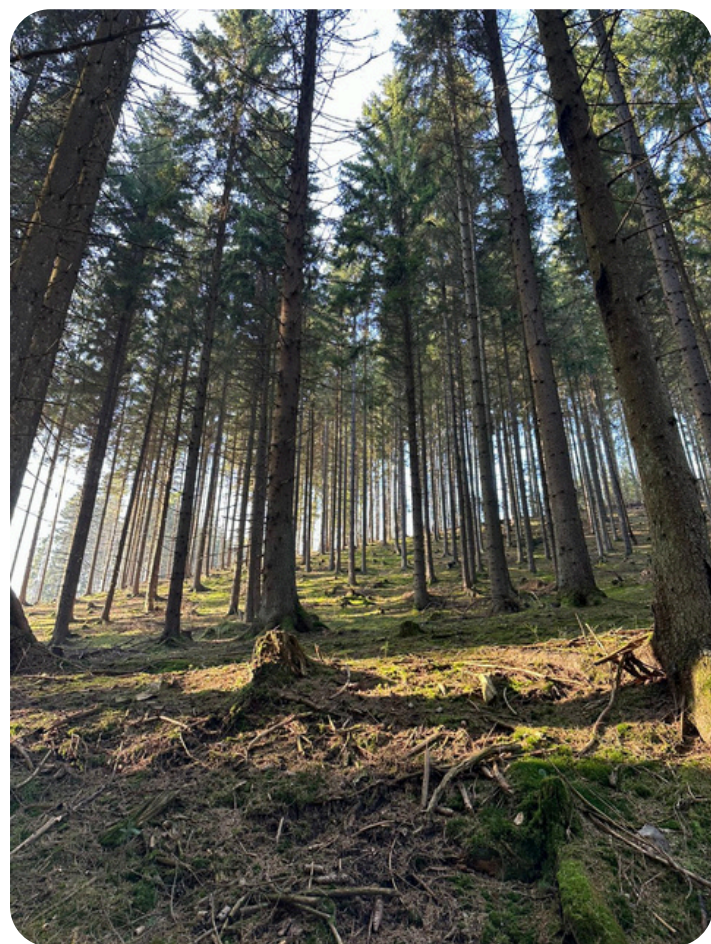

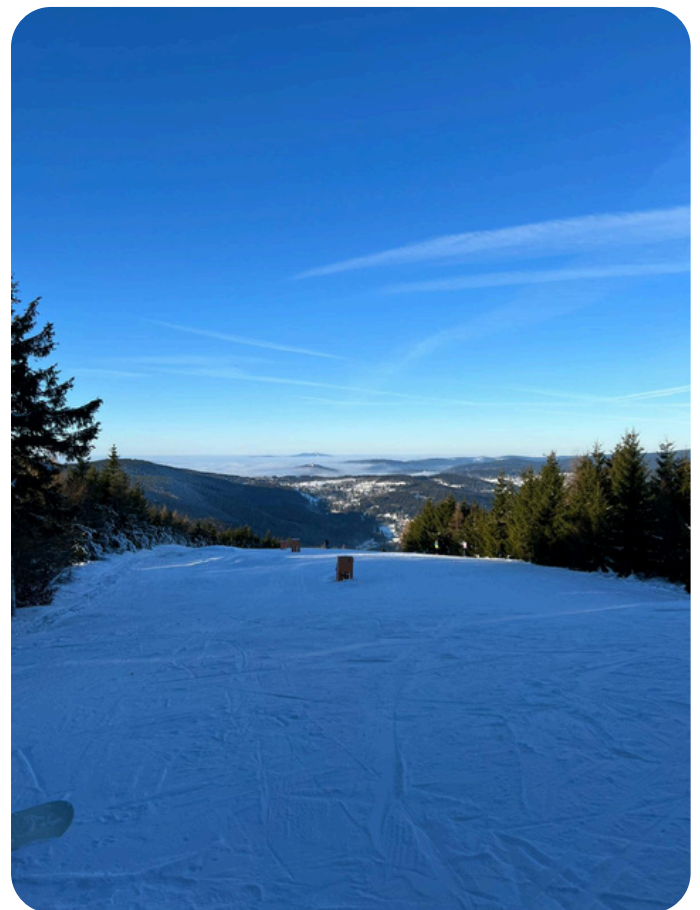
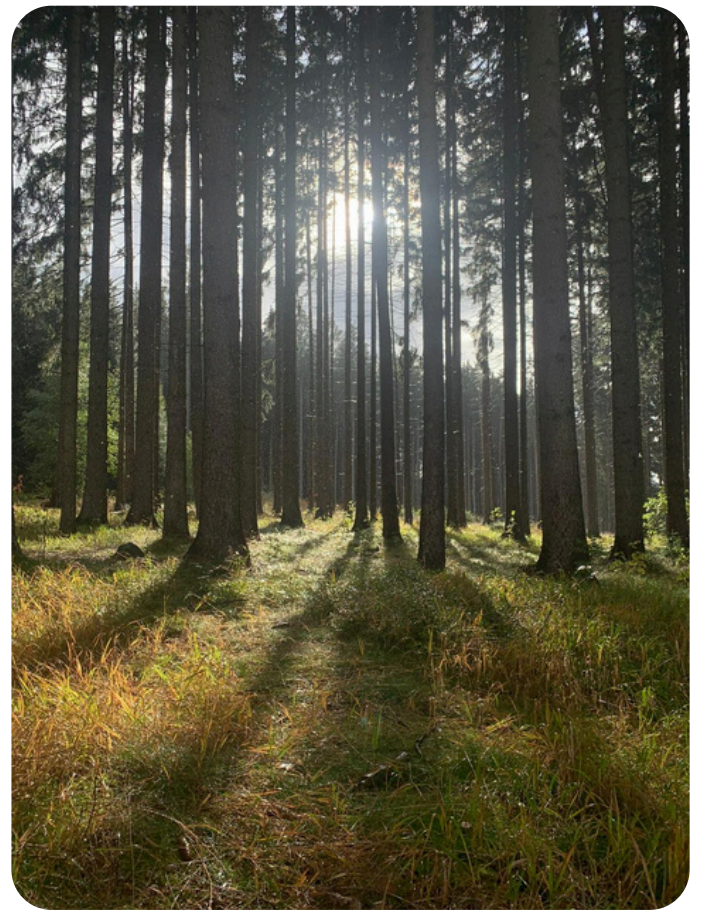
K plavení se používalo především štípané palivové dřevo, tedy polínka dlouhá asi jeden metr, která se do kanálu házela při jarním tání. Voda je pak unášela až do Rakouska. K řízení toku vody sloužily stavidla, plavební komory a přítokové kanály, kterými se regulovala hladina. Na některých místech se využívaly i umělé nádrže (klauzy), které zadržovaly vodu a vypouštěly ji v pravý čas, aby proud unesl dřevo dál.

Dnes už se kanál k původnímu účelu nepoužívá, ale stal se oblíbenou turistickou atrakcí. Podél něj vede naučná stezka, která návštěvníkům přibližuje jeho historii, technické řešení i význam pro hospodářství regionu.

Chcete se zapojit do dění časopisu
Facír? Staňte se součástí naší
redakce! Napište redaktorům na
jejich sociální síť.

@facir.clatrutnov